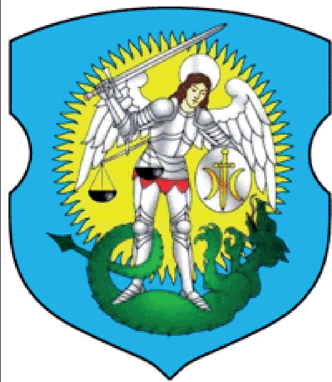

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№16 (325) ЛІСТАПАД 2022 ГОД

ПРАМЫСЛОВАСЦЬ

ЗВЫЧАЙНЫ РЭЖЫМ СЫРАРОБАЎ

Як вядома, на сённяшні дзень шумілінскія сыраробы працуюць у звычайным рэжыме. Перадусім ў поле зроку праца нашых сыраробаў трапіла ў выніку гэтак званай рэарганізацыі. Менавіта таму ўзнікае заканамернае пытанне: "Што змянілася і ў якім стане зараз знаходзіцца вытворчасць на мясцовым прадпрыемстве?"

Сутнасць справы палягае ў тым, што выніку рэарганізацыі з 1 ліпеня Шумілінскі вытворчы цэх цяпер адносіцца да ААТ «Полацкі малочны камбінат».

Паводле майстра цэха Галіны Шчэрбаковай, вытворчы цэх істотна не змяніў працоўны рэжым. Усе 114 работнікаў засталіся на сваіх месцах, прастояў не было. Хіба што ўмовыналічэння заробкаў сталі іншымі, але ў выніку рабочыя нават сталі атрымліваць болей. На адзін дзень цэху патрэбна перапрацаваць каля 100 тон малака. Толькі з мясцовых сельгаспрадпрыемстваў раёна прывозяць усяго 15 тон. Праўда, астатняй сыравінай цэх забяспечвае Полацкі малочны камбінат. Малако паступае з Віцебскага, Гарадоцкага, Лёзненскага, Аршанскага, Чашніцкага раёнаў. Так што працай загружаны на поўніцу. На працягу лістапада тут плануюць вырабіць 250 тон сыроў розных гатункаў, бо шумілінская прадукцыя на сёння рэнтабельная і карыстаецца попытам як на айчынным рынку, так і ў Расійскай Федэрацыі. Цяпер у Шумілінскім цэху выпускаюць паўтара дзясятка відаў сыроў. У асноўным накірунак трымаюць на сыры малага тэрміну выспявання (15 сутак): "расійскі традыцыйны", "расійскі новы", "пашахонскі традыцыйны". Да таго ж тут выпускаюць «кастрамскі», «пармезан», «галандскі» і іншыя.

Ян Вайтовіч

МАЛЫ БІЗНЭС

УМОВЫ ДЛЯ РАЗВІЦЦЯ ПРЫМАЛЬНЫЯ

У Шумілінскім раёне створаны камфортныя ўмовы для развіцця суб'ектаў малога і сярэдняга прадпрымальніцтва.

Як паведаміла намеснік старшыні райвыканкама Святлана Цімашэнка, у гэтым годзе распрацаваны і выпушчаны «Інвестыцыйны атлас», які ўключае як існуючыя інвестыцыйныя праекты, так і ідэі для рэалізацыі. У рамках Дзяржаўнай праграмы «Малое і сярэдняе прадпрымальніцтва» на 2021–2025 гады на пастаяннай аснове праводзяцца сустрэчы, дзе зацікаўленых знаёмяць з пералікам аб'ектаў нерухомай маёмасці, якія падыходзяць для арганізацыі рознічнага гандлю, грамадскага харчавання, вытворчасці.

У мэтах устанаўлення дыялогу дзяржавы і бізнесу ў раёне створана рада па развіццю прадпрымальніцтва. Фармат яго дзейнасці дазваляе суб'ектам гаспадарання недзяржаўнай формы ўласнасці не толькі атрымаць у кампетэнтных службаў кансультацыю па пытаннях, але і ўносіць прапановы па ўдасканаленні заканадаўства, заручыцца падтрымкай у сферы развіцця бізнесу.

– Мы ідзем насустрач грамадзянам, якія хочуць адкрыць сваю справу, але не ведаюць, з чаго пачаць. Ажыццяўляем іх суправаджэнне на ўсіх этапах – ад бізнес-ідэі да яе ажыццяўлення, – адзначыла Святлана Цімашэнка. – У ходзе правядзення савета па развіццю прадпрымальніцтва інфармуем суб'ектаў гаспадарання аб пераліку таварных пазіцый, якія рэкамендуюцца да асваення малымі і сярэднімі прадпрыемствамі на тэрыторыі Беларусі па праграме імпартазамяшчэння. Таксама спецыялісты расказваюць аб магчымасцях фінансавай падтрымкі ў рамках дзеючага заканадаўства.

Сярод папулярных напрамкаў развіцця бізнесу – гандаль, транспартнае абслугоўванне, выпуск вырабаў з пластмас, сельскагаспадарчай прадукцыі. За 10 месяцаў бягучага года ў раёне зарэгістраваны тры новыя арганізацыі, арганізавана вытворчасць – швейны ўчастак у в. Прыазёрнае ПВГУП "Полікам", дзе створана 12 працоўных месцаў. Міні-цэх па пашыве сумак і рукзакоў размясціўся ў будынку былога аддзела адукацыі. Уласнік выкупіў памяшканне, абсталяваў, сёння швейны ўчастак працуе на поўную магутнасць.

Сярод тых, хто адчуў падтрымку органаў мясцовых органаў улады ў частцы адкрыцця ўласнай справы, жыхарка Шуміліна Юлія Емяльянава. Некалькі гадоў таму яна загарэлася ідэяй адкрыць уласную краму гаспадарчых тавараў. Муж пачынанне падтрымаў.

– Спачатку арандавалі памяшканне ў будынку КБА, вельмі зручна: тут размешчаны салоны прыгажосці і сотавай сувязі, майстэрня па рамонце абутку, аптэка, розныя гандлёвыя аб'екты, – распавяла гаспадыня крамы. – Першы час было цяжка, даводзілася нават самой мяшкі з камбікормам насіць. Складанасці ўзнікалі і з падборам асартыменту, бо людзям трэба, каб быў якасны і недарагі. З часам знайшла хадавы тавар, попытам карыстаецца насенне, угнаенні, садовы інвентар, заўсёды актуальныя тавары для дома і рамонту. Вельмі люблю постаці з керамікі, якія прывозяць пад замову.

Бізнэс развіваўся, і ў нейкі момант

(працяг на стар. 2)

УЛАДА

НОВАЕ ПРЫЗНАЧЭННЕ НА РАЁНЕ

На днях у абласным цэнтры прайшло кадравае рашэнне ў Шумілінскім раёне.

Кіраўнік Віцебшчыны – старшыня віцебскага аблвыканкама Аляксандр Субоцін прыняў кадравае рашэнне ў Шумілінскім раёне.

Галоўны абласны начальнік узгодніў наступныя прызначэнні на Шумілішчыне:

Валерый Фандо быў прызначаны на пасаду дырэктара прадпрыемства "АграБаравінка" Шумілінскага раёна (да гэтага займаў пасаду галоўнага інжынера-механіка прадпрыемства). Пры гэтым Ігар Васіленка быў прызначаны дырэктарам прадпрыемства "Паўночны" Гарадоцкага раёна. Да гэтага ён знаходзіўся на пасадзе галоўнага інжынера-механіка прадпрыемства "Добрынскае" Шумілінскага раёна.

У сувязі з перамяшчэннем сельска-гаспадарчых кадраў варта дадаць, што асноўную ролю ў прызначэнні кіраўнікоў паводле статуту акцыянерных сельгаспадарак павінны адыграваць самі акцыянеры, так бы мовіць – асноўныя прапановы знізу. Аднак з афіцыйных дзяржкрыніц пакуль што невядома, ці вылучалі самі рабочыя патэнцыйныя кандыдатуры на агульных сходах. Відавочна, што па-ранейшаму загады на прызначэнні ідуць строга па вертыкалі зверху. Старыя савецкія метады кіравання эканомікай ў дзяніні. Толькі ці прыносяць яны патрэбны вынік на сяле ў падборы прафесійных, найбольш адукаваных і кампетэнтных кадраў?

Алесь Шумскі

ФЕРМЕРСТВА

ЗАВЕРШЫЛІ ЎБОРКУ ГАРОДНІНЫ

У КФХ «Крыніца» Шумілінскага раёна завяршаецца ўборка гародніны.

Паводле слоў кіраўніка сялянска-фермерскай гаспадаркі Юрыя Сямёнава, сягоння морква, буракі і капуста былі высаджаны пасля перапынку ў некалькі гадоў, сабраны ўраджай з плошчы амаль 10 га ў асноўным пойдзе на патрэбы ўстаноў сацыяльнай сферы рэгіёну.

Дарэчы, на мінулым тыдні ў сталовую СШ №1 Шуміліна "Крыніца" на бязвыплатнай аснове адправіў 4 т морквы. У арганізацыі ўборкі агародніны істотна дапамагае мясцовая ўлада, складзены графік работы прадстаўнікоў прадпрыемстваў і арганізацый.

Не застаецца ўбаку і кіраўніцтва рэгіёна. У адзін з выхадных дзён на ўборцы морквы (яе ўраджайнасць - 400 ц/га) працавалі старшыня райвыканкама Сяргей Галынчык са сваім першым намеснікам Уладзімірам Пушновым, старшыня раённага Савета дэпутатаў Мікалай Будневіч. Як адзначыла брыгадзір «Крыніцы» Паліна Шчарбіцкая, яны задавалі тон у працы і пры неабходнасці пераходзілі на градкі адстаючых калег, дапамагаючы ім падцягнуцца.

У сялянска-фермерскай гаспадарцы сабраны добры ўраджай бульбы, якая дала 360 цэнтнераў на круг. "Крыніца" будзе ўдзельнічаць у тэндэрах па забеспячэнні другім хлебам закрытых устаноў МУС, міністэрству абароны і аховы здароўя. Паступіла заяўка з Сербіі на пастаўку партыі бульбы.

vitvesti.by

Пераклад з расейскай рэдактара

МАЛЫ БІЗНЭС

(пачатак на стар. 1)
на сямейнай радзе вырашылі пашырацца. Падыходны будынак знайшлі адразу – насупраць даўно пуставаў аднапавярховы жылы дом. Вось тут пры куплі і ўзніклі праблемы - памяшканне трэба было перавесці з жылога ў нежылое.

– Дапамаглі спецыялісты аддзела па эканоміцы райвыканкама, падказалі, як усё правільна аформіць і без затрымак, – успамінае Юлія. – Да абласнога фестывалю «Дажынкі», які праходзіў у Шуміліне ў 2021 годзе, наша крама «Гаспадар» адкрылася па новым адрасе. У сувязі з пашырэннем мне запатрабаваўся працаўнік, на дапамогу прыйшла свякроў, якая зараз працуе са мной. Вось такі сямейны бізнэс пашумілінску.

У Шумілінскім раёне па стане на 1 студзеня бягучага года зарэгістраваны 97 арганізацыймалогаісярэдняга бізнесу, 191 індывідуальны прадпрымальнік. Колькасць работнікаў, уцягнутых у малы і сярэдні бізнес, гэта чвэрць насельніцтва ад занятага ў эканоміцы раёна.

vitvesti.by
Пераклад з расейскай рэдактара

ГАНДАЛЬ

ЯК ПРАЦУЕ РЫНАК?

Апошнім часам у сецiве можна пабачыць фотаздымкі, на якіх адлюстраваны напалову пустыя рынкі па ўсёй краіне. Гэты працэсс адбываецца нібыта ў сувязі з падпісаннем Дырэктывы № 10 «Аб недапушчальнасці росту коштаў» і спадарожнымі зменамі ў правілах гандлю. Ёсць версія, што з гэтай нагоды індывідуальныя прадпрымальнікі закрылі свае гандлёвыя кропкі, бо ім нявыгадны такія ўмовы гандлю.

А што зараз адбываецца на рынку гарадского пасёлка Шуміліна? Каб праясніць сітуацыю, адправімся ў рэйд па гарадскім рынкам і прыватным гандлёвым аб'екта райцэнтра.

Бадай што, у нашым раёне такія аб'екты пакуль што не пустуюць, ды й крамы індывідуальных прадпрымальнікаў працуюць у звыклым для шумілінцаў рэжыме.

У ралетах яшчэ маецца неабходны для мясцовых пакупнікоў асартымент адзення і абутку, посуду і патрэбных рэчаў для кухні. Прадуктовыя кропкі таксама адкрыты, людзі іх наведваюць, як і раней.

Праўда і тое, што народу тоўпіцца ўсё ж такі меней, чым раней. Але наўрад ці гэта звязана з урадавымі дырэктывамі. Магчыма, тут іншае. Заробкі, пенсіі і дапамогі ў масавага пакупніка за коштамі ўсё роўна не паспяваюць, як бы іх кіраўніцтва дзяржавы не стрымлівала. Колькасць эканамічна актыўнага насельніцтва скарачаецца, адпаведна як і не павялічваецца колькасць новых рабочых месцаў. У дадатак яшчэ і дэмаграфія падводзіць – агульная колькасць насельніцтва раёна кожны год змяншаецца, а моладзь з'язджае ў вялікія гарады або ў суседнія краіны на заробкі.

У. Амбросаў

НОВАБУДОЎЛЯ

ДОМ ЗА ПАЎГОДА

Надоечы вядомае дзяржаўнае прадпрыемства «Шумілінскае ПМК-70» узвяло за паўгода сямейны дзіцячы дом у Гарадку.

У сваю чаргу старшыня Гарадоцкага райвыканкама Пётр Карабач падзякаваў за аператыўную працу дзяржаўнаму прадпрыемству «Шумілінскае ПМК-70», бо яны заслужылі: дом для сям'і Багданавых узвялі за паўгода. Прынамсі, аб'ект быў уключаны ў дзяржаўную інвестыцыйную праграму, на будаўніцтва якога з рэспубліканскага бюджэту выдаткавалі 600 тысяч рублёў.

Урачыстае адкрыццё дзіцячых дом сямейнага тыпу прайшло 4 лістапада у раённым цэнтры Гарадок. Гэты аб'ект стаў ужо 32-м у Віцебскай вобласці, а яшчэ адзін дом рыхтуецца расхінуць свае дзверы ў Лёзненскім раёне. Зараз паблізу ад цэнтру Гарадка ў новым двухпавярховым доме на 190 квадратаў будзе жыць толькі створаная шматдзетная сям'я Багданавых.

Дарэчы, сямейны дзіцячы дом – гэта бацькі-выхавальнікі Вольга і Эдуард, іх родная 18-гадовая дачка Крысціна і пяцёра прыёмных дзяцей ва ўзросце ад 6 да 14 гадоў: сёстры Ангеліна, Караліна, Паліна і брат з сястрой Юра і Віка.

Сям'я займаецца прыемнымі клопатамі: ім нанеслі падарункаў, каробак столькі, што разам з дзецьмі яшчэ не адзін дзень давядзецца ўсё разбіраць, парадкаваць. Шматдзетная маці-выхавальніца

Вольга ў мінулым – повар-пякар, а бацька Эдуард працягвае працаваць рамшчыкам у лягсасе. Стаць бацькамі-выхавальнікамі – гэта было сумеснае рашэнне мужа і жонкі, да якога ішлі амаль два гады.

У іх яшчэ ёсць адна дачка, але яна ужо вырасла і працуе, пакуль што таксам жыве з разам з бацькамі. Літаральна праз пару гадоў адправіцца ў самастойнае жыццё.

ЗДАРЭННЕ

ПАЖАР У КВАТЭРЫ

У вёсцы Язвіна адбыўся пажар: гарэла кватэра.

Паводле паведамленняў служба 101: 1 лістапада ў 23.56 у службу ратавання 101 паступіла паведамленне пра пажар кватэры ў доме па вуліцы Цэнтральнай у вёсцы Язвіна Светласельскага сельсавета.

Па прыбыцці да месца выкліку падраздзяленню МНС назіралася задымленне ў кватэры, размешчанай на 3-м паверсе панэльнага аднапад'езнага трохпавярховага жылога дома.

Агнём у кватэры пашкоджана маёмасць.

Прычына пажару высвятляецца. Разглядаецца версія неасцярожнага абыходжання з агнём пры курэнні.

"Неасцярожнае абыходжанне з агнём пры курэнні – асноўная прычына пажараў і гібелі ад іх, – адзначае інспектар райаддзела па надзвычайных сітуацыях Вадзім Піваварaў. – Для таго, каб пазбегнуць трагедыі, выконвайце элементарныя правілы пажарнай бяспекі. Ні ў якім разе не курыце ў ложку, каля лёгказагаральных і гаручых вадкасцяў! Беражыце сябе!".

Сяржук Крупскі
па зводках МНС

ЗАБЛУКАЎ ПЕНСІЯНЕР

У Шумілінскім раёне ў лесе заблукаў пенсіянер, яго знайшлі работнікі МНС.

7 лістапада ў 16-24 ад дзяжурнага міліцыі ратавальнікам паступіла паведамленне аб згубленым чалавеку ў лясным масіве паблізу вёскі Бярковічы Шумілінскага раёна.

Да месца паведамлення неадкладна былі накіраваны падраздзяленні МНС.

– Сувязь з які страціўся мужчынам падтрымлівалася па тэлефоне, ён прыкладна распавёў нам, дзе пакінуў машыну, і ў які бок пайшоў у лес, – распавёў выратавальнік Віктар Баганаў. – Першапачаткова мы падавалі сігнал цыстэрны, але мужчына яго не чуў. У дадатку тэлефона ён вызначыў сваё месца знаходжання і сказаў нам, што ён знаходзіцца прыкладна за два кіламетры ад вёскі. Мы пайшлі ўглыб лесу і ўвесь час клікалі мужчыну, праз некаторы час ён адгукнуўся на наш кліч. Мужчыну мы сказалі стаяць на месцы, каб ён яшчэ больш не заблукаў. Крыху пазней мы ўбачылі яго ў лесе. Візуальна ён быў у нармальным стане, дапамога медыкаў яму не спатрэбілася.

Як высветлілася пазней, пенсіянер, 1961 года нараджэння, жыхар абласнога цэнтра адправіўся ў лес для збору грыбоў і заблукаў.

Сяржук Крупскі
па зводках МНС

КРЫМІНАЛ

МАХЛЯРЫ НА ВАЙБЕРЫ

У Шумілінскім раёне махляры падманулі дзвюх жанчын праз тэлефонны званок на вайбер.

Нядаўна адной жыхарцы райцэнтра нехта патэлефанаваў на вайбер, прадставіўся "супрацоўнікам міліцыі" і патлумачыў, што з яе картрахунка спрабуюць скрасці грошы. Жанчыне прапанавалі неардынарны "выхад з сітуацыі:" перавесці грошы з карткі на «рахунак банка», і тым самым іх застрахаваць. Затым ананімныя "памагатыя" услужліва патлумачылі, адкуль і які дадатак патрэбна скачаць, а якія лічбы націскаць. Калі жанчына ўсё гэта добрасумленна зрабіла, з яе карткі знікла каля дзвюх тысяч (!) рублёў.

У другім выпадку адбыўся падобны тэлефонны званок на вайбер іншай жанчыне. Ей пазванілі нібыта "банкаўскія работнікі" і патлумачылі, што на яе імя нейкія махляры спрабуюць узяць крэдыт. Таму ёй трэба пайсці ў банк, каб на самой справе ўзяць крэдыт у 5 тысяч рублёў і зноў аддаць банку, каб пагасіць той, які быццам бы спрабуе нехта аформіць. Жанчына так і рабіла, пачала працэдуру афармлення, як раптам яе ахапілі сумненні і яна (на ўсялякі выпадак) вырашыла звярнуцца ў РАУС. Тут і высветлілася, што яе падманваюць. Крэдыт, які жанчына не паспела перавесці на рахунак махляроў, быў анулюваны. Адным словам, пашчасціла.

Міліцыя папярэджвае: "Калі тэлефануюць на вайбер і прадстаўляюцца работнікамі любога банка – не верце! Калі кажуць, што на вас афармляюць крэдыт ці нехта спрабуе зняць грошы з карткі – не верце! Каб заспакоіцца, патэлефануйце ў банк і ўпэўніцеся, што падобныя званкі – гэта махлярства".

Сяржук Крупскі
па зводках РАУС

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ГІСТОРЫЯ ПРА МАНАПАЛІСТА, ЯКОМУ НІХТО НЕ ПЕРАШКАДЖАЕ

Дух захоплівае ад перспектыў, якія адкрываюцца перад айчыннай лёгкай прамысловасцю, і спароджаныя яны «спецыяльнай ваеннай аперацыяй Расіі ва Украіне».

Каму«спецаперацыя»—акаму і родная маці. 27 кастрычніка ў Палацы Незалежнасці старшыні канцэрна «Беллегпрам» Таццяне Лугіной былі прадстаўлены разгорнутыя перспектывы.

Цытую паводле прэс-рэлізу сайта president.gov.by: «...з расійскага рынку ў цяперашніх абставінах сышлі многія замежныя гульцы. Скараціўся імпарт і ў Беларусі. Дык гэта шанец заняць вось гэтую нішу. На нашым асноўным рынку — расійскім. І на ўнутраным рынку. Таму калі вы за гэты час, які іншыя галіны, дапусцім, як сельская гаспадарка, не паднімецеся, грош вам цана. Цяпер ужо вам ніхто не перашкаджае. І вы наогул манапалісты, у вас няма сапраўднай канкурэнцыі» (вылучана — С. Н.).

Аднак адсутнасцю канкурэнцыі перавагі галіны, што падведамная спадарыні Лунгіной, не абмежаваліся:

«Крызіс — гэта цяжка, складана, але гэта шанец, гэта магчымасць. І перш за ўсё для лёгкай прамысловасці. У нас жа ёсць усё. Тканіны ёсць, швейныя машыны ёсць, кваліфікаваны персанал — і тэхнолагі, і кіраўнікі, і швачкі, і іншыя, хто вяжа і яшчэ нешта робіць, — у нас усё ёсць. Таму ўсё залежыць ад нас, як мы разгорнемся».

Бяда, як вядома, мае схільнасць прыходзіць з таго боку, адкуль яе менш за ўсё чакаеш. Аднак гэтакай жа ўласцівасцю валодае і шчасце. Што мы мелі да «спецаперацыі»? «Сюды (у Беларусь. — С. Н.) вазілі ад рыззя — сэканд-хэнд да брэндаў. І ў нас або анучы куплялі, або брэнды. < ... > Гэта бяда, калі нашы людзі, хай іх менш стала, але бягуць у краму і вочы ў іх гараць, калі бачаць нейкую імпартную прадукцыю».

Аднак час спажыўцоў, у якіх гарэлі вочы, час выбару, калі кожны знаходзіў сабе тавар на свой густ і кашалёк, назаўжды застаўся ў мінулым. Цяпер ужо ўнутраны рынак, «які ў свой час быў аддадзены незразумела каму», пераходзіць прадпрыемствам легпрама, якіх больш за 2 тысячы.

Дзякуй «спецаперацыі», калі б не яна, то думка, што «мы можам пашыць сваю прадукцыю», і ў галаву б нікому не прыйшла. Дзякуй, вялікі дзякуй «спецаперацыі», якая зрабіла казку ІМПАРТАЗАМЯШЧЭННЯ быллю.

Насенне дало парасткі

«У нас няма прадпрыемстваў, як мы іх часта называем, без ведамаснай падпарадкаванасці. Усё ў нас у ведамстве». І кожнаму прадпрыемству зверху спушчаныя даручэнні. У гэтых даручэннях, нібы ў барадзе Чарнамора з казкі, і палягае сіла беларускай мадэлі. Адно толькі бянтэжыць: «у нас ёсць звычка такая — валакіціць гэтыя даручэнні, пакуль прэзідэнт у другі ці ў трэці раз не звернецца ў плане кантролю».

Пра тое, да якіх наступства прыводзіць адсутнасць сыходнага патоку даручэнняў, старшы выкладчык і навуковы супрацоўнік Ракфелераўскага цэнтра Дортмуцкага каледжа Чарльз Уілан тлумачыць на прыкладзе развіцця лёгкай прамысловасці ў Бангладэш у сваёй кнізе «Голая эканоміка. Выкрыццё панурай навукі».

Развіццё яе ў Бангладэш пачалося з увядзення ЗША і Еўропай квотаў на імпарт паўднёвакарэйскага тэкстылю. У адказ карпарацыя Daewoo перадыслакавала шэраг сваіх прадпрыемстваў у Бангладэш. Папярэдне яна інвеставала ў чалавечы капітал — накіравала 130 бангладэшскіх работнікаў у Паўднёвую Карэю для прафесійнай падрыхтоўкі.

«Пасля Daewoo разарвала адносіны з партнёрам у Бангладэш, але насенне для экспартнай галіны, якая бурна развівалася, на той час ужо дало парасткі. Са 130 работнікаў, навучаных Daewoo, 115 на працягу 1980-х гадоў сышлі з прадпрыемства і заснавалі ўласныя фірмы па экспарце адзення».

Чалавечы капітал, у адрозненне ад абсталявання або фінансавых активаў, немагчыма забраць. Варта было бангладэшскім работнікам навучыцца шыць кашулі — і ўжо ніхто не здолеў іх прымусіць забыцца, як гэта робіцца. І яны не забыліся, стварыўшы экспартаарыентаваную галіну коштам 3 мільярды долараў.

Танны экспарт на пачатковай стадыі спрыяў і росквіту «азіяцкіх тыграў»: Сінгапура, Ганконга, Тайваня, Паўднёвай Карэі, а яшчэ раней — Японіі. Далей пайшло само. У 2021 годзе, паводле Сусветнага банка, у спісе краін па ВУП (па парытэце пакупніцкай здольнасці) на душу насельніцтва яны размясціліся на 2-м, 13-м, 17-м, 32-м і 39-м месцах адпаведна. Для параўнання, «наша Расія» заняла 55-е, а Беларусь — 75-е месца.

З пункту гледжання тых, хто ва ўладзе

У чарговы раз нагадаю азбукавую побытавую ісціну: рыба шукае, дзе глыбей, а чалавек — дзе лепш. Таму няма нічога дзіўнага ў тым, што па кірунку іміграцыйных патокаў можна беспамылкова вызначаць перспектывы развіцця нацыянальных эканамічных мадэляў.

Свежы прыклад: у кастрычніку Цэнтральны банк Арменіі палепшыў прагноз па росце ВУП краіны ў 2022 годзе з 1,6% да 13%. Старшыня Цэнтральнага банка Марцін Галсцян патлумачыў гэта прыездам у краіну таленавітых і добра адукаваных расіян, пераважна работнікаў IT-сектара. У Грузіі прагназуюць рост эканомікі ў гэтым годзе на 10%, а ў Беларусі, верным саюзніку Расіі, за дзевяць месяцаў 2022-га ВУП скараціўся на 4,7%.

Звестак па Казахстану і Кыргызстану я не маю, аднак не абавязкова быць Настрадамусам, каб прадказаць станоўчы ўплыў ад масавай іміграцыі маладых і адукаваных расіян на эканомікі краін, якія іх прытулілі.

Дакладная статыстыка зыходу адсутнічае, але ў тым, што лічыць іх варта сотнямі тысяч, ніхто не сумняваецца.

Людзі — рухавікі эканомікі. «На самай справе, яны як бы адказныя за эканамічны рост, — тлумачыць навуковы кіраўнік Расійскай эканамічнай школы Рубен Енікалопаў. — Заўсёды недаацэньваецца роля лідараў. Дастаткова адчапіць лакаматыў — і ўсе сорак вагонаў спыняцца і будуць стаяць. Таму не трэба казаць, што лакаматыў — гэта ўсяго толькі адзін вагончык з сарака, без яго нічога не паедзе. Людзі з высокім чалавечым капіталам і высокатэхналагічныя індустрыі — гэта такія лакаматывы, іх уплыў абсалютна непрапарцыйны іх колькасці».

Няўжо ў Крамлі і Палацы Незалежнасці пра гэта не здагадваюцца? Зразумела, такія веды таямніцай ні для каго не з'яўляюцца. Праблема ў тым, што высокі чалавечы капітал несумяшчальны з прынцыпам нязменнасці ўлады. Вось і даводзіцца ўладзе з двух варыянтаў знаходзіць больш прывабны для сябе, так бы мовіць, абіраць меншае ліха. Меншае — з пункту гледжання тых, хто ва ўладзе.

Сяргей Нікалюк
«Новы Час»

ПРАДПРЫМАЛЬНІЦТВА

КАК ИП ОКАЗАЛИСЬ МЕЖДУ МОЛОТОМ И НАКОВАЛЬНЕЙ

Чего ждать от очередного намерения властей навести порядок на рынке. Экономист Владимир Ковалкин — о том, что властям абсолютно наплевать, будет у белорусов выбор из двадцати видов джинсов или только два вида брюк от «Коминтерна» — серые и черные.

После доклада премьер-министра о состоянии дел в экономике Александр Лукашенко заявил, что «в целом экономика по отдельным направлениям показывает хорошие результаты». Раздал поручения: как строить тактику и стратегию, чтобы выйти как минимум на уровень прошлого года, как платить госдолг (в рублях) и закончить уборку кукурузы, анонсировал скорую встречу с Путиным, напомнил о регулировании цен и отдельно затронул индивидуальных предпринимателей.

В адрес последних прозвучало: мол, «настало время работать прозрачно и не мешать легкой промышленности работать». А после 7 ноября чиновники различных уровней должны будут вновь собраться у правителя и отчитаться о ситуации на рынке.

— Мне кажется, ИПшникам не повезло дважды — в данном конкретном случае пересеклось два тренда, — отметил в комментарии Филину экономист, руководитель проекта «Кошт урада» Владимир Ковалкин.

— Один тренд — популистский, антиинфляционный: скорее всего, Лукашенко положили на стол какие-то очередные исследования общественного мнения, которые показали, что «народец» не очень доволен обеднением, поскольку реальные доходы (рассчитываемые с поправкой на инфляцию) падают. И это вызвало желание запустить в очередной раз пиар-кампанию «хороший царь и плохие бояре», в данном случае — плохие купцы, которым можно надавать по шапке: что ж вы народ обижаете своими ценами.

Это один тренд, ситуативный. А второй — тренд на замену всего частного государственным. Пускай плохим, кривым, дефицитным, но государственным. Если внимательно посмотреть на этот тренд, старт ему был дан где-то в мае 2021 года, когда случилась посадка самолета Ryanair с Протасевичем на борту, разгром T*T.BY — решения, вероятно, были приняты раньше, но проявились они именно с этими громкими событиями.

Эксперт напоминает: зачистку власти начали с очевидных «врагов народа»: негосударственных медиа, некоммерческих организаций — сайты заблокировали, организации принудительно ликвидировали, дальше пошли по клиникам, кафе и так далее.

— Сейчас дошли и до ИПшников.

Логика в том, что любой частник, будь то коммерческая организация (медклиника, торговое предприятие, общепит) или некоммерческая (любой фонд, экологическое объединение, инициатива активистов), — слишком уж независим от государства. А это дико раздражает Лукашенко после 2020 года, он боится повторов. Поэтому тренд — зачистить полностью поле, а на пустошь насадить государственное.

Но в конкурентной борьбе государственное проигрывает, поскольку цены высокие, а сервис или товары, говоря откровенно, г*но. Это очень хорошо видно на примере медиа: кто будет читать «Советскую Белоруссию» или БелТА, если их не заставлять? Собственно, никто, особенно, если есть выбор в виде других медиа, которые представляют более качественный продукт.

То же самое происходит и с некоммерческими организации — вместо нормальных, независимых

(працяг на стар. №4)

ПРАДПРЫМАЛЬНІЦТВА

(пачатак на стар. №3)
начинают появляться провластные, оттуда повылазили все «круглые демократы» и им подобные. А более или менее общественная инициатива — банится, ликвидируется как организация, в особых случаях признается «экстремистской» либо «террористической», чтобы поставить на ее место что-то прогосударственное, а-ля БРСМ.

Происходящее с ИП также абсолютно укладывается в этот тренд. От ИПшников нужно избавиться, поскольку они больно независимы и постоянно чего-то там хотят, и к тому же, если мы говорим про рынки, то их товары — одежду, бытовые товары, различную мелочевку — надо заменить «Беллегпромом», подконтрольным, готовым кланяться и смотреть в рот, и делать, что скажут.

— Но ведь очевидно, что раз за 20 лет «Беллегпром» не смог заменить даже секонд-хенды, то с чего бы это должно получиться сейчас? Закроют рынки — останутся секонды...

— Потому и не смогли, что раньше был выбор: секонд-хенды, ИПшники. А когда его не будет, останется, условно говоря, только ЦУМ и больше ничего — что останется делать, пойдут все в ЦУМ.

Ведь задача — установить госмонополию на все, от информации и общественной деятельности до торговли. Потому что только госмонополия подконтрольна, и через нее можно влиять на протестные настроения.

— Как мы помним, на ИП власти «наезжали» не раз: то им запрещали нанимать на работу больше трех человек, то вообще всех, кроме близких родственников, — а потом эти решения откатывали назад. В теперешних условиях может такое быть или задача «зачистки» первостепенна, а что там будет с рабочими местами, налогами и так далее — не столь важно?

— Власти ведут войну, а на войне все средства хороши. Те решения, которые принимались в прошлые годы, принимались в других условиях, с точки зрения Лукашенко и его окружения. Но с августа 2020 года началась непрекращающаяся война, у них мобилизационная экономика, и можно делать все, что угодно.

В рамках этой логики им абсолютно наплевать, будет у белорусов выбор из двадцати видов джинсов или только два вида брюк от «Коминтерна» — серые и черные.

Не с голой задницей — и хорошо, не замерзли — тоже замечательно, есть возможность вырастить или купить каких-то овощей — так и вообще прекрасно, жить можно.

Зачем кого-то слушать, заботиться о чьем-то комфорте в условиях войны? Такие понятия, как «комфорт», «развитие экономики» стали второстепенными, главное — это контроль всего и вся. А значит, уничтожаем все частное и насаждаем государственное, какое есть.

К слову, Владимир Ковалкин и **сам запустил процедуру ликвидации ИП:**

— Всем ИПшникам в нынешних условиях не завидую и советую делать то же самое: пока есть возможность, выходить из бизнеса, смотреть, чем можно заняться. Если есть возможность эмигрировать — то эмигрировать. Потому что внутри страны с экономикой будет худо, скорее, будет что-то похожее на советское фарцевание 1980-х: модные джинсы-варенки в количестве пары штук купил, продал «в серую», не заплатил налоги, и с этого как-то можешь жить.

«Филин»
Ирина Морозова

ПАЗІЦЫЯ

УЛАДЗІМІР НЯКЛЯЕЎ: «Я НЕ ВЕРУ, ШТО БЕЛАРУСІ НЕ СТАНЕ»

«Дзяды. Сёння яны для мяне не толькі народная традыцыя, дзень памяці продкаў. Яны — тое сапраўднае, што яшчэ застаецца ад Беларусі, абрысы якой, як сказаў мне днямі адзін з даўніх маіх сяброў, усё болей ілюзорныя», — піша ў Фэйсбуку Уладзімір Някляеў.

Я не веру, што Беларусі не стане. Бо ведаю, што яна будзе. Калі нават згубіць, як ужо губляла, межы, ці страціць пракметы дзяржаўнасці, дык будзе сама ў сабе. І зноў знойдзе свае межы, як змяя новую скуру.

Генітычна яна — вельмі моцнае ўтварэнне. Менавіта таму як яе ні знішчаюць — знішчыць не могуць.

Іншая рэч, што невыносна глядзець, як завіхаюцца, каб знішчыць. І калі б толькі чужыя. Свае, якія праз тое, што свае, чужэйшыя за чужых.

Тое, што цяпер адбываецца з намі, яшчэ нядаўна немагчыма было ўявіць. Яшчэ нядаўна, калі сыходзілі мае старэйшыя сябры, Караткевіч, Стральцоў, Быкаў, Барадулін, Бураўкін, — як мне было шкада! «Як заўчасна, — адчайна думаў я над іх магіламі, — як заўчасна!» А цяпер думаю, што ў час... І нават зайздрошчу ім, што яны не бачаць...

Бо невыносна.

Але трэба трываць. А каб трываць — помніць. Не забываць пра тое, што яны былі, аралі, сеялі, пісалі — і ты ім абавязаны. І проста мусіш рабіць тое, што ўмееш рабіць найлепей. Бо як у даўніне, гэтак і ў будучыні, толькі ў найлепшым яна невынішчальная — наша Беларусь

Мне раптам стаў нямілы родны кут.

І я б забыў, што нарадзіўся тут,
Каб даў мне Бог забыць,
каб разлюбіць даў сілы
Пагорак той, дзе продкавы магілы,
Дзе хутка ўжо і мне на Божы суд.
Я ведаю, што я на тым судзе
Скажу. Што я нікому і нідзе
Не здрадзіў, што ў крыві
не вінаваты...
А Бог спытае: «Не прадаў ты брата?
Сястру сваю не кінуў ты ў бядзе?»
Я б адказаў, што не!..
Калі б Ён сілы даў
Змагчы той жах, што нада мной
паўстаў,
Нянавісць, што, як пыл,
любоў з зямлі змятае!..
Ён ведае, што я не прадаваў.
Я ведаю, чаму Ён так спытае.

budzma.me

МЕРКАВАННЕ

ПОЧЕМУ УКРАИНСКИЙ ПРЕЗИДЕНТ КРУТОЙ, И КАК ЭТО ОБЪЯСНИТЬ ОТРАВЛЕННЫМ РОССИЙСКОЙ ПРОПАГАНДОЙ

Известный продюсер Александр Роднянский — о том, почему Зеленский — крутой президент: «Все эти месяцы Зеленский вместе с украинцами — на передовой, в больницах и госпиталях. А где Путин, вы знаете».

— Как же меня удивляет, когда россияне пишут с ненавистью о Владимире Зеленском. Удивляет потому, что более обаятельного, умного и сильного человека встретить в жизни трудно, — отмечает Александр Роднянский.

Ну а во время войны своими ежедневными обращениями к украинцам, международным правительствам, парламентам, общественным, научным, деловым и культурным сообществам, президент Украины вызвал мощнейшую волну поддержки у себя дома и беспрецедентное уважение во всем мире.

Я понимаю, что реакция многих россиян вызвана телевидением. Мне не надо объяснять, как оно работает — у меня есть ближайшие родственники, не отрывающиеся от России 24... И я знаю, как тяжело с ними говорить. Тут вам и «наркоман», и «клоун», и «пешка Запада», и «сбежал из Украины»...

Спорить с отравленными пропагандой близкими очень сложно. Даже если вы любите друг друга. Даже если вы хорошо понимаете технологии пропаганды и коротко знакомы с президентом. Близкие не слышат...

А знаком я с Владимиром Александровичем с далёкого 1998 года, когда капитаном своей команды КВН он выигрывал Украинскую лигу, выходившую в эфир на возглавляемом мною канале «1+1». Потом мы работали вместе, мне удалось помочь Зеленскому и братьям Шефирам запустить их компанию, ставшую знаменитым «Кварталом 95».

Видел я его и во время войны. В Киеве. Такого же умного, быстрого и обаятельного. Но как-то разом постаревшего, с тяжелым грузом ответственности на плечах.

Я написал эти несколько слов для того, чтобы объяснить, почему и где снята эта фотография.

Президент перед своим Офисом на улице Банковой. Рядом с ним лежит сбитый иранский дрон «Шахед 136», поставку которых в Россию категорически отрицает Иран. Именно эти дроны используют российские войска для обстрела объектов гражданской инфраструктуры. Удары по которым обрекают обычных жителей — детей, женщин и стариков — на жизнь без воды, тепла, света и канализации. Во время зимы.

Поэтому улицы Киева и всей Украины в темноте — экономия энергии и маскировка.

Поэтому президент страны рядом со сбитым дроном. Доказательством жестоких атак.

Все эти месяцы Владимир Зеленский вместе с украинцами — в столице, в других городах, на передовой, в больницах и госпиталях.

А где Путин, вы знаете.

gazetaby.info

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы. E-mail: alex81852@gmail.com
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 16.11.2022 у 19.25
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.